

1568

۱۵۰

۴
۱۸

سینا

www.ketaboo.ir

میثاق طلبگی / دفتر سوم

آشنایی با نظام تعلیم و تربیت حوزه های علمیه

علی اصغر همتیان

سرشناسه: همتیان، علی اصغر، ۱۳۵۰.
 عنوان: میثاق طلبگی، دفتر سوم، آشنایی با نظام تعلیم و تربیت حوزه های علمیه.
 تکرار و نام پدیدآور: مؤلف علی اصغر همتیان؛ به سفارش و نظارت مدیریت اخلاق و تربیت معاونت تهذیب و تربیت حوزه های علمیه
 مشخصات نشر: قم: مرکز مدیریت حوزه های علمیه، ۱۳۹۶.
 مشخصات ظاهری: ۸۷ ص.
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۵۰-۴۴-۱
 وضعیت فهرست نویسی: فیا
 یادداشت: کتابنامه: ص ۸۶-۸۷؛ همچنین به صورت زیر نویس.
 موضوع: حوزه های علمیه - ایران.
 موضوع: حوزه های علمیه - برنامه های درسی.
 موضوع: تدریس حوزوی.
 موضوع: راه و رسم زندگی.
 شناسه افزوده: حوزه علمیه قم - مرکز مدیریت حوزه های علمیه.
 شناسه افزوده: حوزه علمیه قم - مدیریت اخلاق و تربیت معاونت تهذیب و تربیت
 رده بندی کنگره: ۱۳۹۶ ۹۴۰۹ م ۷ / BP
 رده بندی دی جی: ۲۹۷/۰۷
 شماره کتاب شناسی ملی: ۴۳۷۶۳۴۴

میثاق طلبگی / دفتر سوم

آشنایی با نظام تعلیم و تربیت حوزه های علمیه

به سفارش و نظارت:

مدیریت اخلاق و تربیت معاونت تهذیب و تربیت حوزه های علمیه

مؤلف: علی اصغر همتیان

ناشر: مرکز مدیریت حوزه های علمیه

نوبت چاپ: بهار / ۱۳۹۸

شماره نسخه: ۲۵۰۰

قیمت: ۸۰۰۰ تومان

صفحه آرای و طراحی جلد: گروه مقدم

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۵۰-۴۴-۱

* تمامی حقوق برای معاونت تهذیب و تربیت حوزه های علمیه محفوظ است *

نشانی: قم، انتهای بلوار پیامبر اعظم (ص)، مجتمع دارالولاية،

معاونت تهذیب و تربیت حوزه های علمیه

www.tahzib-howzeh.ir

مراکز پخش:

قم، خیابان روح الله، روبه روی مجتمع ناشران، نمایشگاه کتاب حوزه های علمیه

۰۲۵-۳۷۷۳۵۴۷

قم، مدرسه علمیه دارالشفاء، فروشگاه انتشارات مرکز مدیریت حوزه های علمیه

۰۲۵-۳۷۷۴۸۳۸۳

آمده ام تا تو برویانی ام

گمشده این شب ظلمانی ام

شریت پرواز بنوشانی ام

چله نشین شب طوفانی ام

آمده ام تا که به خود خوانی ام

در عطش عشق بسوزانی ام

عاشق یک جرعه روحانی ام

دیر زمانی است که بارانی ام

دیر زمانی است که بارانی ام

آمده ام خسته و چشم انتظار

آمده ام تا تو مرا ببایم کی

آمده ام با عطشی آتشین

آمده ام چشم به راهت نهم

آمدم ای فجر سپید امید

تشنه ام ای دوست صدایم بزن

باز هوای غزلم ابری است

من متواضعانه و به عنوان یک پدر پیر از همه فرزندان و عزیزان روحانی خود می خواهم که در زمانی که خداوند بر علماء و روحانیون منت نهاده است و اداره کشور بزرگ و تبلیغ رسالت انبیاء را به آنان محول فرموده است از زئی روحانی خرد خارج نشوند و از گرایش به تعجمات و زرق و برق دنیا که در شأن روحانیت و اعتبار نظام جمهوری اسلامی ایران است پرهیز کنند و بر حذر باشند که هیچ آفت و خطری برای روحانیت و برای دنیا و آخرت آنان بالاتر از توجه به رفاه و حرکت در مسیر دنیا نیست.

مسأله دکتری افتخاری؛ خوب، البته این یک افتخار است که این دانشگاه
این اظهار محبت را به ما بکند؛ لیکن من اصل دکتری نیستم؛ همان طلبگی
ما کافی است. اگر بتوانیم به میثاق طلبگی متعهد و پایبند بمانیم - که
قولاً و فعلاً این میثاق را از دوران نوجوانی و جوانی با خداوند متعال بستیم -
اگر خداوند کمک کند و ما بتوانیم این میثاق را حفظ کنیم و در همین عالم
طلبگی پیش برویم، من این را ترجیح می‌دهم. شما لطف کنید و این
برای ما هم مایه مباهات است، لیکن من پیشنهاد شما را قبول نمی‌کنم.

مقام معظم رهبری دامت برکاته در یکی از دیدارها با مسئولان وزارت علوم

در پاسخ به پیشنهاد اعطای دکترای افتخاری به ایشان

فهرست مطالب

۱۱.....	مقدمه
۱۳.....	پیش‌گفتار
۱۷.....	فصل اول: کلیات
۱۷.....	نظام تعلیم و تربیت
۱۷.....	ضرورت‌شناسی با نظام تعلیم و تربیت حوزه
۱۸.....	تاریخچه
۲۰.....	ساختار و ترکیبات حوزه‌های علمیه
۲۰.....	شورای عالی حوزه‌های علمیه
۱۹.....	مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه
۲۱.....	فصل دوم: نظام تربیت
۲۳.....	جایگاه تربیت در حوزه
۲۳.....	راهکارها و ابزار تربیت
۲۶.....	فضای عمومی حوزه
۲۷.....	محتوای متون درسی حوزه
۲۸.....	ارتباط طلاب با اساتید مهذب
۲۹.....	درس اخلاق
۲۹.....	مشاوره
۳۱.....	یک پرسش مهم
۳۲.....	فصل سوم: نظام آموزش
۳۵.....	ویژگی‌ها و امتیازات نظام آموزشی حوزه
۳۵.....	رسالت‌مداری و جهت‌گیری الهی در آموزش

۳۷	چرخه فراگیری کامل
۵۶	پژوهش گرا بودن
۵۷	ارتباط تنگاتنگ علوم در حوزه
۵۸	استمرار تحصیل
۵۹	رابطه اخلاقی و معنوی میان استاد و شاگرد
۶۰	انتخابی بودن استاد
۶۰	تدریس در کنار تحصیل
۶۱	توجه به زبان عربی به عنوان زبان مرجع
۶۱	تعقل گرایی و استدلال محوری
۶۱	متن محوری
۶۳	استفاده از روزهای تعطیل
۶۳	برنامه ریزی روزانه نه هفتگی
۶۳	سطوح علمی حوزه
۷۲	دورنمای برنامه تحصیلی
۷۲	مدارک علمی حوزه
۷۷	مهارت های مورد نیاز در طلبگی
۷۷	اهمیت مهارت ها و انواع آن
۷۹	مهارت آموزی
۸۳	مهارت های طلبگی
۸۵	مهارت علمی در علوم کاربردی
۸۶	فهرست منابع

مقدمه

وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ.^۱

مسیر علم آموزی و عمل به دستورات دینی و پاسداری از مرز دین و باورهای اسلامی مسیر انبیا و اولیا و بندگان برگزیده خدا است. طلاب علوم دینی که قدم در میدان علم و عمل می گذارند از مصادیق آیه فوق و از بهترین بندگان خدا هستند. طلاب راستین علوم دینی، هم دعوت به سوی خدا می کنند و دارای عمل صالح اند و هم در گفتار و رفتار تسلیم دستورات دین و از مصادیق مسلمان واقعی می باشند. آگاهی طلاب جدید ورود نسبت به نظم تعلیم و تربیت حوزه موجب می شود تا آنها با بینش درست و شناخت کافی و انتخالی آگاهانه پای در این عرصه پر مسئولیت و خطیر بگذارند و با انگیزه و نشاط بیشتری خود را برای سبازی حضرت ولی عصر (عج) آماده نمایند.

مدیریت اخلاق و تربیت معاونت تهذیب و تربیت در نظر دارد با استعانت از خداوند متعال و توجهات خاصه حضرت حجت (عج) و با بهره گیری از عالمان فاضل و کارشناسان تربیت اخلاقی در ایجاد بینش صحیح نسبت به راه و رسم طلبگی تدابیری اتخاذ نماید. چاپ مجموعه کتاب های «میشاق طلبگی» و برپایی دوره تربیت اخلاقی با همین نام برای طلاب جدید ورود در راستای همین هدف است. دفتر امور تربیت اخلاقی وظیفه خود می داند از فاضل ارجمند جناب حجت الاسلام والمسلمین علی اصغر همتیان که با هدف آشنایی طلاب با نظام تعلیم و تربیت حوزه، اقدام به تدوین کتاب حاضر نموده، تقدیر و تشکر نماید.

مدیریت اخلاق و تربیت

معاونت تهذیب و تربیت حوزه های علمیه

۱. و کیست خوش گفتارتر از آن کس که به سوی خدا دعوت نماید و کار نیک کند و گوید من [در برابر خدا] از تسلیم شدگانم. (فصلت، آیه ۳۳)

پیش‌گفتار

آیا نظام تعلیم و تربیت حوزه علمیّه با مراکز دیگر تفاوت دارد؟
 تفاوت نظام تعلیم و تربیت حوزه علمیّه با نظام تعلیم و تربیت آموزش و پرورش و مراکز آموزش عالی چیست؟
 ویژگی‌های نظام آموزشی حوزه علمیّه چیست؟
 در نظام آموزشی حوزه علمیّه چه دوره‌هایی از تحصیل وجود دارد؟
 در نظام آموزشی حوزه علمیّه چه مهارت‌های مورد نیاز است؟
 آیا ما می‌توانیم در تحصیل در حوزه علمیّه موفق باشیم؟
 در حوزه علمیّه تعلیم مهم‌تر است یا تربیت؟
 حوزه علمیّه از چه راهکارها و ابزارهایی برای تربیت و تهذیب طلاب بهره می‌گیرد؟
 کتابی که پیش رو دارید با هدف پاسخ‌گویی به پرسش‌های فوق و پرسش‌های دیگری در همین زمینه نوشته شده است و در تدوین آن سعی بر این بوده مطالب به سادگی بیان گردد و در عین پاسخ‌گویی به این پرسش‌ها، نکات دیگری را نیز مطرح سازد.
 آنچه در این کتاب ارایه می‌گردد مجموعه نکاتی است که حداقل در سه حوزه تابستانی میثاق طلبگی حوزه علمیّه قم و برخی استان‌های دیگر مانند استان تهران و استان خوزستان برای طلاب جدید الورد در مقاطع گوناگون (سیکل، دیپلم و دانشگاهی) در کلاس‌هایی با عنوان «آشنایی با نظام تعلیم و تربیت حوزه علمیّه» ارایه گردیده و براساس ارزیابی‌ها، نیاز و علاقه طلاب به آن احراز گردیده است.
 امید است این قدم کوچک در انتخاب آگاهانه ورودی‌های جدید حوزه مؤثر بوده

و بتواند در انتخاب درست، آن‌ها را یاری کند و این تلاش ناچیز در روزی که «لاینفع مال و لابنون» است، دستگیر ما باشد.

در پایان بر خود لازم می‌دانم از دفتر تربیت اخلاقی معاونت تهذیب که کتاب حاضر به سفارش آن مجموعه تدوین شده و نیز آقایان حجج الاسلام والمسلمین محمد عالم‌زاده نوری و کاظم علی‌محمدی که ارزیابی، بازبینی، اصلاح و ویرایش این اثر را بر عهده داشته‌اند، کمال تشکر را داشته باشم.

علی اصغر همتیان

تابستان ۱۳۹۵